

**“ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ’NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TÜSİAD GÖRÜŞLERİ**

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>AEEE Yönetmeliği’nin daha kolay ve uygulanabilir olması açısından taslak yönetmelikte yapılan değişiklikler faydalı olacaktır. Toplama hedeflerinin bir önceki yıl piyasaya sürülen EEE miktarının % kg değerine göre hesaplanması üreticilerin hedeflerini öğrenmesinde ve ileriki yıllardaki hedeflerini tahmin etmesi açısından faydalı olmuştur. Üreticilerin AEEE toplama hedeflerinin, sektör görüşleri de dikkate alınarak revize edilmiş olması sevindiricidir.</p> <p>“İşyerleri – Atık elektrikli ve elektronik eşya işleme tesisleri için kurallar” başlıklı TS 13615 Standardı kapsamlı bir şekilde hazırlanmıştır. Mevcut AEEE işleme tesislerini zor durumda bırakmayacak şekilde gerçekten ihtiyaç duyulan şartların sağlanması uygulama açısından çok önemlidir.</p> <p>Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın Tek Pencere Sistemi ile entegre olarak hazırlanan EEE ve AEEE Bilgi Sistemi yurt dışından ürün ithal eden üreticilerin sisteme dahil edilmesini sağlayarak kayıt dışının önlenmesine katkı sağlayacaktır. Ancak bu sisteme geçiş için 1 yıl geçiş süresi çok ileri bir tarihtir, bu tarihin bu görüşte belirtildiği şekilde öne çekilmesi (üç ay içerisinde yürürlüğe girmesi) çok önemlidir. Aksi takdirde adil olmayan rekabet koşulları oluşacaktır.</p> <p>AEEE yönetimi için Bakanlık tarafından yetki verilen üç adet Yetkilendirilmiş Kuruluş bulunmaktadır ancak gerçek bir rekabet ortamının olması için ilgili Yetkilendirilmiş Kuruluşların birden fazla kategoride faaliyet göstermesi üreticilerin kategori bazında tek bir Yetkilendirilmiş Kuruluşa mahkum olmaması ve adil fiyatlar ile rekabetçi bir ortamda yükümlülüklerini yerine getirmeleri açısından önem taşımaktadır.</p>	<p>Toplama hedefinin üzerinde toplama gerçekleştirilirse, 2016 yılından itibaren bir sonraki yılın toplama hedefinden düşülecektir. Fakat 2013 yılından itibaren toplama hedefleri bulunmaktadır. Bu kapsamda 2016 yılından önceki yıllara ait sorumluluklarını yerine getiren üreticiler tarafından toplanan AEEE’ler için hedefin üzerinde kalan miktarlar sonraki yıllara ait toplama hedeflerinden düşülemeyecektir. Bu yüzden ilgili maddede 2016 yılı yerine 2013 yılı olarak değişiklik yapılması önerilmektedir. Aksi takdirde AEEE Yönetmeliği’ne uygun olarak AEEE’leri toplayan üreticiler için adil olmayan bir durum oluşacaktır.</p> <p>“İşyerleri – Atık elektrikli ve elektronik eşya işleme tesisleri için kurallar” başlıklı TS 13615 Standardı’na atıf yapılırken mevcut AEEE işleme tesislerinin proseslerinde belirtilen işlemlerin gerçekleştirildiği ünitelerin dışındaki şartların sağlanma zorunluluğu olmamalıdır. İlgili maddenin bu şekilde revize edilmesi ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut tesislere geçiş süreci verilmelidir.</p>

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>MADDE 1 -1 b) Atık elektrikli ve elektronik eşya (AEEE): 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinde yer alan atık tanımına uygun ve Ek-1/A’da tanımlanan kategorilerde yer alan ürünlerin kullanım ömrü dolduğu andaki bütün bileşenlerini ve unsurlarını</p>	<p>AEEE tanımında “ürünlerin kullanım ömrü dolduğu andaki bütün bileşenlerini ve unsurlarını” kapsadığı belirtilmektedir. Aynı bir maddede yazıcılar içindeki kartuş ve tonerlerin AEEE tanımına girmediği ve Atık Yönetimi Yönetmeliği dahilinde değerlendirildiği belirtilmelidir.</p>	<p>Madde 2 (5)’e “Atık elektrikli ve elektronik eşyaların içinde bulunankartuş ve tonerler, işleme tesislerinde atık elektrikli ve elektronik eşyalardan ayrıldıktan sonra Atık Yönetimi Yönetmeliği kapsamında işleme tabi tutulur.” ibaresi eklenmelidir.</p>
<p>MADDE 1 – AEEE Yönetmeliği’nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (u) bendindeki “Ulusal Atık Taşıma Formu (UATF): Atık elektrikli ve elektronik eşyanın tehlikeli olup olmadığına bakılmaksızın, bulunduğu yerden atık işleme/bertaraf tesisine kadar taşıma işlemlerinde kullanılan, kayıt ve beyanları içeren formu,”</p>	<p>Tehlikeli olmayan AEEE’lerin diğer tehlikeli olmayan atıklardan bir farkı bulunmamaktadır. Bu nedenle UATF yalnızca tehlikeli olan AEEE’ler için kullanılmalıdır. Tehlikesiz özellikte olan AEEE’ler için UATF doldurulması talep edilmemelidir.</p>	<p>MADDE 1 – u) Ulusal Atık Taşıma Formu (UATF): Tehlikeli özellikte olan atık elektrikli ve elektronik eşyanın tehlikeli olup olmadığına bakılmaksızın, bulunduğu yerden atık işleme/bertaraf tesisine kadar taşıma işlemlerinde kullanılan, kayıt ve beyanları içeren formu,</p>
<p>MADDE 2 – AEEE Yönetmeliği’nin 5. maddesinin (ğ) bendi “EEE üretimi yapılan tesiste oluşan AEEE’lerin işlenmesi amacıyla üretim yerinde kurulan üniteler için çevre lisansı şartı aranmaz. Bu ünitelerde işleme faaliyeti bu Yönetmelikte belirtilen kriterlere uygun olarak gerçekleştirilir. EEE üretimi yapılan tesislerde oluşan AEEE’lerin geçici depolanması durumunda depolama zemininin sızdırmazlığının sağlanması ve geçici depolama amacıyla kullanılan sahanın üzerinin yağmura karşı korunaklı olacak şekilde kapatılması gerekmektedir. Üretim</p>	<p>22.05.2012 tarihli ve 28300 sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği’nin 5. Maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde yer alan ve önerimizde bulunan ifadelerin eklenmesini önemli görmekteyiz. Aksi takdirde garanti kapsamında yetkili servislerden iade alınan AEEE’lerin işleme ünitelerinde işlenmesi imkanı bulunmayacak, bir başka deyişle verilen haklar geri alınmış olacaktır.</p> <p>Ayrıca; üretim yerlerinin yanı sıra, ithal ürünler için de işleme ünitesi ve geçici depolama alanı için uygunluk yazısı alınmasına izin</p>	<p>MADDE 2 – ğ) EEE üretimi yapılan tesiste oluşan veya garanti kapsamında yetkili servislerden iade alınan AEEE’lerin işlenmesi amacıyla üretim yerinde kurulan üniteler için çevre lisansı şartı aranmaz. Bu ünitelerde işleme faaliyeti bu Yönetmelikte belirtilen kriterlere uygun olarak gerçekleştirilir. EEE üretimi yapılan tesislerde oluşan AEEE’lerin geçici depolanması durumunda depolama zemininin sızdırmazlığının sağlanması ve geçici depolama amacıyla kullanılan sahanın üzerinin yağmura karşı korunaklı olacak şekilde kapatılması gerekmektedir. Üretim yerlerinde ya da ithal ürünler için kurulacak olan işleme üniteleri ile geçici depolama alanları için</p>

yerlerinde kurulacak olan işleme üniteleri ile geçici depolama alanları için ilgili çevre ve şehircilik il müdürlüğünden uygunluk yazısı alınması zorunludur.”	verilmelidir.	ilgili çevre ve şehircilik il müdürlüğünden uygunluk yazısı alınması zorunludur.
MADDE 6 – AEEE Yönetmeliği’nin 9. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi “Evsel olmayan EEE’lerin atık haline geldiğinde çevreyle uyumlu şekilde yönetilebilmesi için çevre lisanslı geri kazanım, geri dönüşüm veya bertaraf tesislerine gönderilmesi gerektiğine dair kullanıcıları bilgilendirmekle,”	Evsel olsun ya da olmasın tüm ürünler için, atık haline geldiklerinde çevre lisanslı tesislere gönderilmesi gerektiği hakkında bilgilendirme zaten yapılmaktadır. Bu bendin iptal edilmesi önerilmektedir.	MADDE 6 – AEEE Yönetmeliği’nin 9. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi “Evsel olmayan EEE’lerin atık haline geldiğinde çevreyle uyumlu şekilde yönetilebilmesi için çevre lisanslı geri kazanım, geri dönüşüm veya bertaraf tesislerine gönderilmesi gerektiğine dair kullanıcıları bilgilendirmekle,”
MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin birinci fıkrası ile beşinci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir. “İşleme tesisleri teknik özellikleri (1) İşleme tesisleri için bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlara ek olarak bu Yönetmeliğin Ek-4’ünde belirtilen teknik şartların sağlanması ve “İşyerleri – Atık elektrikli ve elektronik eşya işleme tesisleri için kurallar” başlıklı TS 13615 Standardında verilen şartlara uyum sağlanması zorunludur. Atık elektrikli ve elektronik eşyaların işleme tesislerinde depolanması 15 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen altı grupta yapılır. Bu maksatla işleme tesislerinde bulunan depolama yerlerinde döküm alanları ve sınıflandırılan atıkların depolandığı yerlerin kapalı, zemininin geçirimsiz olması gerekmektedir. Bununla birlikte Ek-4	“İşyerleri – Atık elektrikli ve elektronik eşya işleme tesisleri için kurallar” başlıklı TS 13615 Standardı kapsamlı bir şekilde hazırlanmıştır. Fakat standardın “4.1 Yapısal özellik ile ilgili kurallar” bölümünde bulunan tüm maddeler toplama kategorilerinin hepsini işleyen tesisler tarafından sağlanmalıdır. AEEE işleme tesisinin işleme prosesinde, standartta yer alan tüm üniteler (ör: araç yıkama, arındırma, nötralizasyon ünitesi) bulunmuyorsa ve bu ünitelere ihtiyaç duyulmuyorsa, tesiste standarttaki tüm şartların sağlanması zorunluluğu olmamalıdır. Poliklorobifenil ve civa içeren malzemeler bulunan AEEE’ler için farklı atık kodları kullanılmaktadır. Bu atık kodları bulunmayan tesislerde 4.1 bölümünde istenen tespit sistemleri bulunmasına gerek yoktur. Ayrıca; araç yıkama yeri, günlük işleme kapasitesinin üç katı kadar kapalı depolama alanı ve jeneratör tesislerde bulunmayabilir.	MADDE 10 – “İşleme tesisleri teknik özellikleri (1) İşleme tesisleri için bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlara ek olarak bu Yönetmeliğin Ek-4’ünde belirtilen teknik şartların sağlanması ve toplama kategorisi bazında ve kabul edilen AEEE’lerin atık koduna uygun olacak şekilde ihtiyaç duyulacak sistem ve ekipman bulundurulur, sadece tesisin işleme prosesinde belirtilen işlemlerin gerçekleştirildiği üniteler için “İşyerleri – Atık elektrikli ve elektronik eşya işleme tesisleri için kurallar” başlıklı TS 13615 Standardında verilen şartlara uyum sağlanması zorunludur. Atık elektrikli ve elektronik eşyaların işleme tesislerinde depolanması 15 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen altı grupta yapılır. Bu maksatla işleme tesislerinde bulunan depolama yerlerinde döküm alanları ve sınıflandırılan atıkların depolandığı yerlerin kapalı, zemininin geçirimsiz

listesinde belirtilen teknik şartların yerine Bakanlığın uygun görüşü alınarak alternatif teknolojiler kullanılabilir.	Mevcut AEEE işleme tesislerini zor durumda bırakmayacak şekilde gerçekten ihtiyaç duyulan şartların sağlanması uygulama açısından çok önemlidir. İlgili maddenin bu şekilde revize edilmesi faydalı olacaktır.	olması gerekmektedir. Bununla birlikte Ek-4 listesinde belirtilen teknik şartların yerine Bakanlığın uygun görüşü alınarak alternatif teknolojiler kullanılabilir.
<p>MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğinin 15 inci maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>...</p> <p>Üreticiler,</p> <p>a) 1/1/2016 tarihinden itibaren bir önceki yıl yurt içinde piyasaya sürülen toplam evsel EEE miktarı dikkate alınarak aşağıda tabloda verilen programda yer alan oranlara karşılık gelen AEEE miktarını toplamakla yükümlüdürler.</p> <p>b) 2016 Yılı itibariyle toplama hedeflerinin üzerinde toplama gerçekleştirirlerse, bu fazla miktar, bir sonraki yıl için uygulanacak toplama hedeflerinden düşülür.</p>	<p>Yönetmelik kapsamında toplama hedefleri 2013 yılından itibaren uygulanmaktadır. Maddenin bu haliyle 2016 yılından önceki yıllara ait sorumluluklarını yerine getiren üreticiler tarafından toplanan AEEE’ler için hedefin üzerinde kalan miktarlar sonraki yıllara ait toplama hedeflerinden düşülemeyecektir. Bu itibarla, daha adil bir yaklaşım çerçevesinde, 2016 yılı öncesinde hedefinin üzerinde toplama gerçekleştiren üreticilere de aynı imkanın tanınması gerektiği değerlendirilmektedir.</p>	<p>MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğinin 15 inci maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>...</p> <p>Üreticiler,</p> <p>a) 1/1/2016 tarihinden itibaren bir önceki yıl yurt içinde piyasaya sürülen toplam evsel EEE miktarı dikkate alınarak aşağıda tabloda verilen programda yer alan oranlara karşılık gelen AEEE miktarını toplamakla yükümlüdürler.</p> <p>b) 2016 2013 Yılı itibariyle toplama hedeflerinin üzerinde toplama gerçekleştirirlerse, bu fazla miktar, bir sonraki yıl için uygulanacak toplama hedeflerinden düşülür.</p>
<p>MADDE 12 –</p> <p>AEEE Yönetmeliği’nin 17. maddesinin birinci fıkrası,</p> <p>“(1) Üreticiler, bu Yönetmelikten kaynaklanan maliyetleri teminat altına almak üzere piyasaya sürecekleri ürünler için teminat vermekle yükümlüdürler. Yetkilendirilmiş kuruluşlara üyelik ve ülke içinde üretim yapılması teminat olarak kabul edilir. Bunun dışındaki hususlarda teminat ve yetkilendirilmiş kuruluşlara ilişkin esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”</p>	<p>“Yetkilendirilmiş kuruluşlara üyelik ve ülke içinde üretim yapılması teminat olarak kabul edilir.” ifadesi hem yetkilendirilmiş kuruluşla çalışan hem de ülke içinde üretim yapan firma olarak anlaşılmaktadır.</p> <p>Özellikle AEEE Yönetmeliği kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmek için bireysel yöntemi seçen ve kendine ait AEEE işleme tesisi bulunan üreticiler teminat konusundan muaf tutulmalıdır. Bu tesisler zaten birer teminattır, ek bir teminat istenmemelidir.</p>	<p>MADDE 12 –</p> <p>(1) Üreticiler, bu Yönetmelikten kaynaklanan maliyetleri teminat altına almak üzere piyasaya sürecekleri ürünler için teminat vermekle yükümlüdürler. Yetkilendirilmiş kuruluşlara üye olan veya yükümlülüklerini münferit olarak yerine getiren üreticiler tarafından ülke içinde üretim yapılması teminat olarak kabul edilir. Bunun dışındaki hususlarda teminat ve yetkilendirilmiş kuruluşlara ilişkin esaslar Bakanlıkça düzenlenir.</p>

<p>MADDE 12 – AEEE Yönetmeliği’nin 17. maddesinin ikinci fıkrası, “(2) Üreticiler, bu Yönetmeliğin kapsamına giren evsel AEEE’lerin toplanması, işlenmesi ve/veya bertarafına ilişkin toplam maliyetleri ayrı bir satırda görülecek şekilde yeni ürünün satış faturasında gösterir. Bu maliyetler AEEE’lerin yönetimi haricinde harcanamaz.”</p>	<p>Uygulamada kolaylığın temini adına, evsel AEEE’lerin toplanması, işlenmesi ve/veya bertarafına ilişkin toplam maliyetleri ayrı bir satırda görülecek şekilde yeni ürünün satış faturasında gösterilmesi üreticinin tercihinin bırakılmalıdır, zorunlu tutulmamalıdır. İlgili değişiklik önerilmiştir.</p>	<p>MADDE 12 – (2) Üreticiler, bu Yönetmeliğin kapsamına giren evsel AEEE’lerin toplanması, işlenmesi ve/veya bertarafına ilişkin toplam maliyetleri ayrı bir satırda görülecek şekilde yeni ürünün satış faturasında gösterebilir. Bu maliyetler AEEE’lerin yönetimi haricinde harcanamaz.”</p>
<p>MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğinin 22 nci maddesi birinci fıkrası ve (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “(1) Yetkilendirilmiş kuruluşların ve yetkilendirilmiş kuruluş yapısına girmeden 17 nci maddeye göre teminat sunan üreticilerin, Bakanlık ve yerel yönetimlerle olan koordinasyonlarının sağlanması, AEEE yönetiminin etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla, kâr amacı gütmeyen ortak bir Koordinasyon Merkezi kurmaları zorunludur. Birden fazla koordinasyon merkezi kurulamaz. Koordinasyon Merkezinin yapısına ilişkin hususlar Bakanlıkça düzenlenir. ç) Her yıl ülke genelinde piyasaya sürülen EEE miktarları ile toplanan, ihraç edilen, yeniden kullanılan, geri dönüştürülen ve geri kazanılan AEEE miktarları ve oranlarını Ek-5’de yer alan tabloları kullanarak Bakanlığa raporlamakla ve raporda kullandığı bilgi ve belgeleri beş yıl süreyle muhafaza etmekle,”</p>	<p>AEEE Yönetmeliği yayımlandıktan sonra Koordinasyon Merkezinin kurulması için çalışmalar yapılmıştır. Fakat AEEE Yönetmeliği’nin önceki taslağında Koordinasyon Merkezi ile ilgili hükümler iptal edilmiştir. Mevcut durumda Koordinasyon Merkezinin kurulmasına ihtiyaç duyulmamaktadır. Yönetilmesi güç olan ve üreticilere idari ve maddi yük getirmesi beklenen Koordinasyon Merkezi uygulamasının iptal edilmesi önerilmektedir.</p>	<p>Koordinasyon Merkezinin iptal edilmesi önerilmektedir.</p>

MADDE 22 – Aynı Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kaldırılmış; (b) bendi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir. “MADDE 27 – (1) Bu Yönetmeliğin; a) 22 nci maddesi 01.01.2019 tarihinde, b) 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası yayımı tarihinden bir yıl sonra; c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”	Yönetmeliğin 23. Maddesinin bir yıl sonra uygulanması ithal ve yerli ürünler arasında haksız rekabete neden olacaktır. Bu nedenle söz konusu maddenin yayım tarihinden 3 ay sonra uygulanması önerilmektedir. Ayrıca Koordinasyon Merkezine ihtiyaç duyulmadığından 22. Madde ile ilgili kısmın çıkarılması önerilmektedir.	MADDE 22 – Aynı Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kaldırılmış; (b) bendi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir. “MADDE 27 – (1) Bu Yönetmeliğin; a) 22 nci maddesi 01.01.2019 tarihinde, b) 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası yayımı tarihinden bir yıl üç ay sonra; c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

Not: Lütfen görüşlerinizi menekse.keski@csb.gov.tr ile atikyonetimi@csb.gov.tr adreslerine Word Belgesi olarak ve Resmi Yazı ile Bakanlığımıza iletiniz.